Published on (https://www.bnm.md)



30.03.2015

# Evoluția conturilor internaționale ale Republicii Moldova (inclusiv balanța de plăți conform metodologiei MBP6) pentru anul 2014 (date provizorii)

## I. Precizări generale (balanţa de plăţi conform MBP6)

Balanţa de plăţi a Republicii Moldova pentru anul 2014 este elaborată în conformitate cu noul standard metodologic internaţional reflectat în Manualul FMI Balanţa de plăţi şi poziţia investiţională internaţională, ediţia a-VI-a (MBP6), care înlocuieşte Manualul FMI Balanţa de plăţi şi poziţia investiţională internaţională, ediţia a-V-a (MBP5).

Pentru asigurarea comparabilităţii datelor, a fost prevăzută elaborarea conform cerinţelor MBP6 a șirurilor dinamice ale indicatorilor balanţei de plăţi, datoriei externe şi poziţiei investiţionale internaţionale începând cu anul 2005 (date trimestriale). De asemenea, a fost preconizată realizarea treptată a acestui obiectiv, mai întâi pentru indicatorii balanței de plăți, urmați de indicatorii datoriei externe, finalizându-se cu datele istorice ale poziţiei investiţionale internaţionale.

Pentru anul 2014 au fost compilate două variante ale balanţei de plăţi, conform noilor cerinţe ale MBP6 (pentru raportare oficială către FMI şi diseminare, inclusiv prin publicarea pe pagina WEB a BNM) şi conform cerinţelor MBP5 (pentru utilizatorii interni şi pe pagina WEB).

Astfel, comentariile privind balanţa de plăţi sunt prezentate paralel pentru ambele variante, accentul fiind pus pe balanţa de plăţi calculată după noua metodologie (MBP6). Comentariile cuprind analiza indicatorilor balanţei de plăţi pentru patru trimestre ale anului 2014 calculaţi conform MBP6. Indicatorii contului curent şi de capital au fost prezentaţi şi pentru perioadele precedente (anii 2012-2014), în ceea ce priveşte contul financiar, după noua metodologie au fost calculaţi şi analizaţi în dinamică anuală (anii 2013-2014) indicatorii de bază (active de rezervă, investiţii directe, împrumuturi). În acelaşi timp, pentru a asigura o trecere treptată de la MBP5 la MBP6 şi pentru a prezenta o imagine complexă a relaţiilor economice internaţionale, în dinamică anuală, au fost analizați şi unii indicatori ai balanţei de plăţi calculaţi conform MBP5.

## II. Evoluția conturilor internaţionale ale Republicii Moldova pentru anul 2014 (date provizorii). Balanţa de plăţi conform metodologiei MBP6

Pe parcursul anului 2014, economia Republicii Moldova a înregistrat o creștere mai lentă comparativ cu anul precedent, indicele volumului fizic al PIB-ului constituind 104.6 la sută faţă de 109.4 la sută în anul 2013. Instabilitatea legată de criza regională a avut un impact negativ asupra sectorului extern, acesta fiind mai evident în a doua jumătate a anului 2014.

La sfârşitul anului, faţă de începutul lui, deprecierea leului moldovenesc faţă de dolarul SUA, precum şi față de euro, în termeni nominali, a constituit respectiv 19.6 la sută şi 5.7 la sută.

Relaţiile cu ţările UE s-au extins în anul de raportare, favorizând majorarea şi diversificarea fluxurilor comerciale de bunuri şi servicii, precum şi a fluxurilor investiţiilor directe.

Ca rezultat al tranzacțiilor curente și de capital efectuate pe parcursul anului 2014 de agenţii economici rezidenți cu străinătatea, necesarul net de finanţare (suma soldului contului curent şi a celui de capital) a constituit 507.25 mil. USD, raportat la PIB a reprezentat 6.4 la sută.

În anul 2014, contul curent a înregistrat un deficit în valoare de 639.15 mil. USD, majorându-se cu 20.5 la sută comparativ cu anul 2013. Raportul dintre deficitul contului curent și PIB a constituit 8.0 la sută, majorându-se cu 1.4 p.p. comparativ cu anul 2013.

Deficitul balanţei comerciale (3,097.35 mil. USD) în anul 2014 a fost acoperit în proporție de 79.4 la sută de excedentul înregistrat la servicii, venituri primare și venituri secundare. Raportat la PIB, soldul deficitar al balanţei comerciale a înregistrat 39.0 la sută sau cu 0.5 p.p. mai puțin comparativ cu anul 2013.

În anul 2014, deficitul comerţului cu bunuri şi servicii a atins cifra de 2,975.54 mil. USD, ceea ce reprezintă 37.5 la sută din PIB, situaţia agravându-se în trimestrul IV. Propensiunea medie a economiei spre exportul de bunuri şi servicii în anul 2014 a constituit 36.5 la sută (în trimestrul IV înregistrând minimul anual de 38.3 la sută), iar cea spre import – 73.9 la sută anual. Gradul de acoperire a importurilor de bunuri și servicii prin exporturi a constituit 49.3 la sută.

Volumul comerțului exterior cu bunuri (FOB-FOB) a totalizat în anul de raportare 6,636.69 mil. USD, diminuându-se cu 3.6 la sută comparativ cu anul precedent. Această scădere a avut loc atât pe seama micşorării volumului exporturilor (1,769.67 mil. USD) cu 5.1 la sută, cât și a importurilor de bunuri (4,867.02 mil. USD) cu 3.0 la sută, faţă de anul 2013.

Indicatorii privind statistica comerţului internaţional cu bunuri şi servicii calculați conform MBP6 au fost influențați de excluderea valorii bunurilor pentru prelucrare și a reparațiilor de bunuri şi de includerea exporturilor nete de mărfuri negociate peste hotare. Aceste modificări au influenţat comerţul internaţional cu bunuri şi servicii calculat conform noii metodologii (MBP6).

În anul 2014, balanța serviciilor a înregistrat un sold excedentar în valoare de 121.81 mil. USD, diminuându-se însă cu 16.8 la sută comparativ cu anul precedent.

Soldul balanței serviciilor s-a îmbunătățit semnificativ comparativ cu balanța serviciilor elaborată conform MBP5, în special pe seama calculării valorii serviciilor de prelucrare a materiei prime ce aparține altora și a reclasificării serviciilor de reparații de la bunuri la servicii.

Astfel serviciile de prelucrare a materiei prime ce aparține altora au înregistrat în anul 2014 un excedent de 163.94 mil. USD, în creştere cu 13.5 la sută faţă de anul 2013, cele prestate nerezidenţilor deţinând o pondere de 14.7 la sută în totalul exportului de servicii sau cu 1.7 p.p. mai mult decât în anul precedent.

Serviciile de transport dețin o pondere semnificativă atât în valoarea exporturilor de servicii, cât și în valoarea importurilor, respectiv 34.5 la sută și 38.5 la sută. În anul 2014, balanța serviciilor de transport a înregistrat un excedent de 1.17 mil. USD, faţă de 33.35 mil. USD în anul 2013. Balanța serviciilor de călătorii a înregistrat un deficit în valoare de 116.30 mil. USD, majorându-se cu 7.5 la sută comparativ cu anul 2013, iar serviciile de telecomunicații, de informatică și informaționale au consemnat un excedent în valoare de 97.81 mil. USD.

Intrările de veniturile primare din străinătate în anul 2014 au depăşit ieșirile cu 794.60 mil. USD, în mare parte datorită compensării pentru munca rezidenţilor din străinătate în sumă de 1,064.19 mil. USD. Veniturile din investiţii pe parcursul anului s-au soldat cu ieşiri nete de 195.01 mil. USD (din care dividendele distribuite nerezidenţilor au constituit 90.24 mil. USD).

Soldul excedentar al veniturilor secundare (1,541.79 mil. USD) a fost influenţat în special de transferurile personale primite (1,010.38 mil. USD), din care 776.36 mil. USD sunt transferuri ale angajaţilor-rezidenţi care lucrează peste hotare mai mult de un an. Intrările de transferuri personale curente în sectorul „Gospodăriile populaţiei" (GP) alcătuiesc aproximativ 60 la sută din totalul veniturilor secundare primite. În anul 2014, transferurile personale s-au diminuat cu 5.9 la sută comparativ cu anul 2013.

Valoarea cumulată a compensării din muncă a rezidenţilor și transferurilor personale primite din străinătate s-a cifrat la 2,074.57 mil. USD, diminuându-se cu 5.3 la sută comparativ cu anul 2013. Raportate la PIB, compensarea pentru muncă și transferurile personale primite de peste hotare au constituit 26.1 la sută, în creștere cu 1.3 p.p. față de anul 2013.

**Contul de capital** a înregistrat în anul 2014 un excedent de 131.90 mil. USD, determinat de granturile aferente proiectelor investiţionale, inclusiv pentru suport bugetar (sectorul administraţia publică) care au constituit 156.52 mil. USD.

În anul 2014, indicatorul privind soldul contului curent şi de capital a înregistrat un necesar de finanţare de 507.25 mil. USD, ca rezultat al dezechilibrului de plăţi dintre tranzacţiile curente şi de capital ale agenţilor economici rezidenţi cu străinătatea.

**Contul financiar** s-a soldat anual cu intrări nete de 581.27 mil. USD, ca rezultat al micşorării cu 245.01 mil. USD a activelor externe şi al majorării de angajamente cu 336.26 mil. USD.

Pentru anul 2014, soldului contului financiar indică intrări nete de mijloace financiare, cele mai semnificative (329.50 mil. USD) s-au înregistrat în trimestrul IV, fiind de 3.8 ori mai mari comparativ cu trimestrul precedent.

Intrările nete de fluxuri financiare în anul 2014 provin din investiţii directe (318.86 mil. USD), de portofoliu şi derivative financiare (13.79 mil. USD), fiind determinate în principal de diminuarea activelor oficiale de rezervă (538.45 mil. USD).

Ieșiri nete s-au înregistrat la alte investiţii (289.83 mil. USD anual), în mare parte din cauza reducerii nete pe parcursul anului a depozitelor nerezidenţilor (107.88 mil. USD), creșterii nete a activelor de valută și depozite cu 203.26 mil. USD (majorării de 382.91 mil. USD pentru alte sectoare, în timp ce sectorul bancar a înregistrat micșorare netă de 179.65 mil. USD).

**Investiţiile directe** prezentate în baza activelor şi pasivelor financiare (BPM5 - direcţional) în anul 2014 au înregistrat intrări nete în valoare de 318.86 mil. USD, ca urmare a creşterii nete de angajamente (cu 353.10 mil. USD) și a majorării nete de active (doar cu 34.24 mil. USD).

Stocul de investiţii străine directe acumulat la sfârşitul anului 2014 a fost evaluat la 3,646.88 mil. USD, ca urmare a intrărilor nete de capital în valoare de 207.39 mil. USD, a variaţiei preţurilor acţiunilor (19.53 mil. USD), a influenţei ratei de schimb a valutelor originale faţă de dolarul SUA (-204.83 mil. USD) şi a altor modificări (10.26 mil. USD) legate de reclasificarea acţiunilor de la investiţii de portofoliu la investiţii directe.

Stocul investiţiilor străine directe la 31.12.2014 era alcătuit din capital social şi venit reinvestit (74.2 la sută) şi împrumuturi intra-grup (alt capital) (25.8 la sută). Creditele intra–grup reprezintă stocul împrumuturilor contactate de la investitorii străini (957.75 mil. USD) şi stocul împrumuturilor acordate investitorilor străini (36.22 mil. USD).

În distribuţia geografică a capitalului social acumulat, investitorilor din ţările UE le-a revenit ponderea majoritară de 53.0 la sută. Investitorii din ţările CSI au deţinut o pondere de 11.2 la sută din totalul capitalului social acumulat, cei din alte ţări - de 35.8 la sută.

Principala activitate economică care a beneficiat de investiţii străine rămâne activitatea financiară (25.9 la sută), urmată de industria prelucrătoare (22.4 la sută). Alte activităţi care au atras investitori străini au fost comerţul, tranzacţiile imobiliare, transporturile şi telecomunicaţiile, industria energetică.

Acumulările nete de angajamente la împrumuturi au alcătuit 25.39 mil. USD.

În anul 2014 au fost valorificate împrumuturi externe în sumă de 544.65 mil. USD (cele mai semnificative trageri în valoare de 227.18 mil. USD s-au înregistrat în trimestrul IV, 2014), din care: pe termen lung – 499.40 mil. USD sau 91.7 la sută din totalul împrumuturilor valorificate, pe termen scurt – 45.25 mil. USD.

La situaţia din 31.12.2014, activele oficiale de rezervă au însumat 2,156.63 mil. USD, ceea ce acoperă 4.4 luni de import de bunuri şi servicii. Comparativ cu finele anului precedent, stocul activelor oficiale de rezervă s-a micşorat cu 23.5 la sută, fiind influenţat în mare parte de fluxul net din balanţa de plăţi calculat la rata zilnică (-538.45 mil. USD) şi de fluctuaţia ratei de schimb a valutelor faţă de dolarul SUA (-124.39 mil. USD), precum și de reevaluarea hârtiilor de valoare (-1.16 mil. USD).

**Poziţia investiţională internaţională** s-a deteriorat constant pe parcursul anilor, situaţie generată în principal de necesităţile crescânde de finanţare care au dus la acumularea de pasive în condiţiile unui nivel relativ mic al activelor financiare. Astfel, şi în anul 2014 poziţia investiţională internaţională şi-a continuat tendința din perioadele precedente, soldul debitor al acesteia majorându-se până la 5,624.29 mil. USD (cu 5.6 la sută superior faţă de cel înregistrat la finele anului 2013).

Activele externe au însumat 3,659.99 mil. USD, în scădere de la începutul anului cu 9.7 la sută, iar angajamentele – 9,284.28 mil. USD, în descreştere cu 1.0 la sută, ceea ce a determinat înrăutăţirea cu 3.8 p.p. a raportului dintre stocul activelor şi angajamentelor externe de la 43.2 la sută la sfârşitul anului 2013 până la 39.4 la sută la 31.12.2014.

Stocul angajamentelor faţă de investitorii străini direcţi (3,646.88 mil. USD) a alcătuit 39.3 la sută din totalul angajamentelor, raportat la PIB a constituit 45.9 la sută.

**Datoria externă brută** a Republicii Moldova la 31 decembrie 2014 a înregistrat 6,494.88 mil. USD, micşorându-se faţă de sfârşitul anului precedent cu 2.7 la sută. Raportul dintre datoria externă brută și PIB a alcătuit 81.8 la sută, cu 1.8 p.p. mai puţin decât în anul 2013.

Datoria publică şi public garantată (1,731.05 mil. USD) reprezintă 26.7 la sută din totalul datoriei, micşorându-se pe parcursul anului cu 2.5 la sută. Datoria privată negarantată s-a cifrat la 4,763.83 mil. USD, în

descreştere cu 2.7 la sută, din care cea pe termen scurt, mai vulnerabilă la riscuri externe, reprezintă 36.6 la sută.

Detaliile privind evoluţia conturilor internaţionale (balanţa de plăţi, poziţia investiţională internaţională şi datoria externă) pot fi găsite în materialele analitice publicate pe pagina web oficială a BNM:

Balanța de plăți pentru anul 2014 (date provizorii) [1]

Poziția investițională internațională la sfârșitul anului 2014 (date provizorii) [2]

Datoria externă brută la sfârșitul anului 2014 (date provizorii) [3]

Seriile statistice sunt disponibile începând cu anul 1995 pentru balanţa de plăţi, anul 1998 pentru poziţia investiţională internaţională şi anul 2000 pentru datoria externă:

Balanța de plăți [4]

Poziţia investiţională internaţională [5]

Datoria externă a RM [6]

**ADIŢIONAL conform MBP5**

Volumul comerțului exterior cu bunuri, înregistrat în balanța de plăți conform metodologiei MBP5, a însumat 7,616.01 mil. USD , diminuându-se cu 3.8 la sută comparativ cu anul precedent. Atât exporturile de bunuri (2,352.05 mil. USD), cât și importurile (5,263.96 mil. USD) au înregistrat diminuări respectiv cu 4.6 la sută și cu 3.4 la sută.

Contul financiar s-a soldat cu intrări nete financiare în valoare de 581.27 mil. USD.

Activele externe (creanţele) în anul 2014 s-au diminuat în bază netă cu 238.08 mil. USD, în special, ca urmare a micșorării activelor oficiale de rezervă cu 538.45 mil. USD.

Pasivele externe (angajamentele) s-au majorat în bază netă cu 343.19 mil. USD, ca urmare a creşterii intrărilor de investiţii străine directe în economia naţională, a angajamentelor în formă de credite comerciale şi alte pasive, în timp ce obligaţiunile băncilor licenţiate faţă de nerezidenţi în formă de valută şi depozite s-au diminuat.

În anul 2014, fluxurile nete de investiţii directe calculate conform MBP5 după principiul direcţional au însumat 166.22 mil. USD, în descreştere cu 19.9 la sută comparativ cu anul 2013.

Investiţiile directe peste hotare în anul 2014 au constituit 41.17 mil. USD, din care participaţiile la capitalul social deţin 95.2 la sută.

Intrările de investiţii străine directe în economia naţională au însumat 396.07 mil. USD, în creştere cu 6.7 la sută comparativ cu anul 2013. Investiţiile în capitalul social al altor sectoare (cu o pondere în totalul intrărilor de 35.1 la sută) au atins valoarea de 138.94 mil. USD (cele mai semnificative fiind din Olanda, Italia, Cipru, SUA şi Elveţia). În sectorul bancar s-au înregistrat fluxuri de investiţii în capitalul social în valoare de 36.66 mil. USD în formă de emisii suplimentare şi cumpărări de acţiuni pe piaţa secundară.

**INFORMATIV**

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, în anul 2014, exporturile de bunuri au însumat 2,339.53 mil. USD, diminuându-se cu 3.7 la sută comparativ cu anul 2013. Livrările de bunuri către țările Uniunii Europene s-au majorat cu 9.6 la sută comparativ cu anul 2013, constituind 53.3 la sută din totalul exporturilor din Republica Moldova. În același timp exporturile către țările CSI s-au diminuat cu 20.3 la sută, deținând o pondere de 31.4 la sută din totalul exporturilor, restul de 15.3 la sută revenind furnizărilor către alte țări. Micșorarea semnificativă înregistrată de exporturile în țările CSI a fost determinată de diminuarea cu 32.9 la sută a exporturilor în Rusia și cu 22.2 la sută în Ucraina, ca urmare a situației politice a acestor țări. De menționat că în contextul acestor diminuări, România a devenit principalul partener comercial al Republicii Moldova, atât în cazul bunurilor exportate, cât și a celor importate.

Conform datelor statisticii vamale, principalele pieţe de desfacere pentru bunurile din Republica Moldova au fost România, Rusia, Italia, Germania, Belarus, Ucraina, Marea Britanie, Turcia, Polonia şi Elveţia, valoarea cumulată a exporturilor în aceste ţări constituind 77.3 la sută din totalul exporturilor.

În structura pe secțiuni a exporturilor, ponderea semnificativă (45.5 la sută) o dețin în continuare produsele agroalimentare, a căror valoare (1,065.36 mil. USD) s-a majorat în anul 2014 cu 4.9 la sută (din care fructe comestibile și nuci – 194.02 mil. USD); băuturile alcoolice, a căror valoare s-a diminuat cu 23.4 la sută, până la 189.55 mil. USD (din care vin din struguri proaspeți – 111.83 mil. USD).

De asemenea, au fost exportate: materiale textile și articole din acestea – 330.14 mil. USD; mașini și aparate – 309.40 mil. USD; produse ale industriei chimice – 168.27 mil. USD (din care medicamente – 124.44 mil. USD); mobilă – 104.92 mil. USD; metale comune și articole din acestea – 55.15 mil. USD; sticlă și articole din sticlă – 54.57 mil. USD ș.a.

În anul de referință, Republica Moldova a importat mărfuri în valoare totală de 5,316.97 mil. USD, în scădere cu 3.2 la sută comparativ cu anul precedent. Importurile din țările Uniunii Europene s-au majorat cu 3.4 la sută (deținând o pondere de 55.0 la sută din totalul importurilor), iar cele din țările CSI şi alte țări s-au diminuat respectiv cu 12.8 la sută și 5.0 la sută.

Principalii furnizori de bunuri pentru Republica Moldova au fost: România, Rusia, Ucraina, Germania, Italia, Turcia, China, Polonia, Belarus, Ungaria, Austria, acumulând o cotă de 82.0 la sută din totalul importurilor.

În structura importurilor, produselor minerale le revin 21.7 la sută din total, însumând 1,153.82 mil. USD. Alte categorii de bunuri importate au fost: mașini și aparate - 801.19 mil. USD; produse agroalimentare – 719.34 mil. USD; produse ale industriei chimice – 624.47 mil. USD, materiale textile și articole din acestea – 356.99 mil. USD; metale comune și articole din acestea – 345.89 mil. USD; vehicule terestre – 305.28 mil. USD; materiale plastice și articole din acestea – 253.86 mil. USD.

Importul de produse energetice şi electricitate a însumat 1,047.76 mil. USD (preţuri FOB), diminuându-se cu 8.6 la sută comparativ cu anul 2013.

See also

Tags

Balanţa de Plăţi [7]

Datoria Externă [8]

Poziţia Investiţională Internaţională [9]

statistics [10]

**Source URL:**
https://www.bnm.md/en/node/51442

**Related links:**

[1] https://www.bnm.md/ro/content/balanta-de-plati-pentru-pentru-anul-2014-date-provizorii?id=0&lang=ro [2] https://www.bnm.md/ro/content/pozitia-investitionala-internationala-la-sfarsitul-anului-2014-date-provizorii?id=0&lang=ro [3] https://www.bnm.md/ro/content/datoria-externa-la-sfarsitul-anului-2014-date-provizorii [4] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP12.xhtml?id=0&lang=ro [5] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP13.xhtml?id=0&lang=ro [6] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP1.xhtml?id=0&lang=ro [7] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Balanţa de Plăţi [8] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Datoria Externă [9] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Poziţia Investiţională Internaţională [10] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=statistics